

НЕЗАЛЕЖНАЯ ГАЗЕТА ШУМІЛІНШЧЫНЫ

СЬВІТАНАК

Беларусь, твой народ дачакаецца Залацістага, яснага дня! М. Багдановіч.

№6 (260) КРАСАВІК 2019 ГОД

ЭКАНОМІКА

СУЛУГУНІ ПАКУПНІКА НЕ ЗНАЙШОЎ

У Лёзненскім цэху віцебскага ААТ «Малако» у верасні 2018 года запусцілі вытворчасць сыру з белай цвіллю. На закупку абсталявання коштам каля 4 млн еўра абвясцілі тэндэр. Аднак камамбер па-лёзненску не знайшоў свайго пакупніка, а выпуск сулугуні тут скарацілі і вытворчую лінію па яго выпуску адвезлі ў Шуміліна.

Як вынік – у студзені-лютым 2019-га рэнтабельнасць сышла ў значны мінус, паведамляе газета «Сцяг перамогі».

Раённая газета прыводзіць такія лічбы: у 2017 годзе рэнтабельнасць цэха складала амаль 9%. За год тут выпусцілі больш за 400 тон сыру. У прыватнасці, лёзненскія сыраробы – адзіныя ў галіне, хто рыхтуе сулугуні. Палову гэтага віду сыру яны прадавалі ў Расію.

У 2018 годзе ў Лёзненскім цэху вырашылі выпрабляць навінку - сыр з белай цвіллю. Пры гэтым мясцовыя сыраробы сутыкнуліся з масай праблем:

- Нам ніхто не даў дакладнага рэцэпту, таму шукалі інфармацыю ў інтэрнэце, эксперыментавалі, спрабавалі тое, што атрымалася, і не заўсёды радаваліся выніку. Аналізавалі, што не так, і зноў пачыналі спачатку. З абсталяваннем таксама не ўсё так проста. Аўтаматычнай лініі не было. Давялося займацца сырнымі галоўкамі ўручную, фарміраваць іх, пераносіць з месца на месца, пакаваць. Ды і ўпакоўку падбіралі, можна сказаць, на навобмацак, дасведчаным шляхам высвятляючы, у якой разнавіднасці пергамента сыр адчувае сябе лепш, спрабавалі і фальгу, – распавёў дырэктар цэха Сяргей Красоўскі.

Сыр з цвіллю не любіць суседзяў: для яго трэба асобнае памяшканне. Паколькі камамбер ў Лёзна прызналі галоўным прадуктам, то з сулугуні развіталіся. Вытворчую лінію па яго выпуску адвезлі ў Шуміліна, і работнікі цэха туды 9 месяцаў ездзілі ў камандзіроўкі.

Потым у лёзненцаў з'явілася новая дылема: каму ж прадаць новы сыр. – Каб прывучыць лёзненцаў есці сыр з цвіллю, патрэбныя не месяцы, якія ён у нас рабіўся, а, напэўна, гады. Тое ж самае, без сумневу, можна сказаць і пра большасць беларусаў. Каб выйсці на расійскі рынак, больш лаяльны да падобнага прадукту, таксама патрабуецца час, – лічыць кіраўнік цэха.

У выніку ў Лёзна зноў сталі рабіць сулугуні, але ... ўжо страцілі яго рынкі збыту.

Стратнымі відамі прадукцыі сталі і сулугуні, і камамбер. Агульныя эканамічныя паказчыкі прадпрыемства ў такім становішчы проста не маглі быць станоўчымі.

У выніку ў Лёзна вырашылі ўсё ж выпрабляць абодва выгляду сыру, але асноўным зараз стане сулугуні. Трэба будзе вярнуць ранейшыя аб'ёмы яго выпуску і рынкі збыту.

tut.by

ПАСЯЎНАЯ - 2019

ПАРУШЫЛІ ТЭХНАЛОГІЮ

Вясновы сяўбу ідзе не па тэхналогіі. Пяць раёнаў Віцебскай вобласці, уключаючы Шумілінскі, наогул не мелі фосфарных угнаенняў

Праверкі Камітэта дзяржаўнага кантролю па краіне паказалі: не ўсюды да палявых работ паставіліся адказна, да сяўбы падрыхтаваныя не ўсе трактары і сельгастэхніка, хранічна не хапае мінеральных угнаенняў. Такія факты адзначаны ў 52 з 149 правераных гаспадарак. Пра гэта піша «Сельская газета».

Дзе-нідзе пралікі ў рамонце затуляліся прыпіскамі ў аператыўнай справаздачнасці аб гатоўнасці машын.

Як і ў папярэднія гады, асаблівую заклапочанасць выклікае сітуацыя з забеспячэннем мінеральнымі ўгнаеннямі. У дзень правядзення маніторынгу наогул не было фосфару ў гаспадарках Гарадоцкага, Лепельскага, Ушацкага, Чашніцкага, Шумілінскага, а таксама ў некаторых сельгасарганізацыях Ганцавіцкага, Драгічынскага, Пухавіцкага, Бярэзінскага, Бабруйскага, Глускага і іншых раёнаў.

У выніку ў шэрагу гаспадарак сяўбу ранніх яравых збожжавых і зернебабовых культур ішоў з грубейшымі парушэннямі тэхналагічных рэгламентаў: без ўнясення мінеральных угнаенняў, непратраўленым насеннем, па няякасна падрыхтаваным участках.

Складаней сітуацыя з угнаеннямі. У названых гаспадарках няма сродкаў, каб іх купіць. Грошы ў доўг банк не дае, так як сельгаспрадпрыемствы неплацежаздольныя. Астатнія ўгнаенні купляюць па меры магчымасці. Зараз у сярэднім па раёне забяспечанасць азотам 60 адсоткаў, фосфарам – 38 і столькі ж – каліем. Закупкі працягваюцца. Чакаецца, што ўсяго NPK будзе ўнесена адсоткаў ад патрэбы.

Паколькі больш за ўсё прэтэнзій па ўгнаеннях было да Віцебскай вобласці, мы вырашылі пацікавіцца, як перaадольваюць праблемы ў паўночным рэгіёне.

Начальнік упраўлення земляробства, раслінаводства і кормавытворчасці аблсельгасхарча Іван Барыс распавёў: забяспечанасць гаспадарак ўгнаеннямі ўзрасла дзякуючы падтрымцы аблвыканкама. З бюджэту на фосфар выдзелена 1,5 мільёна рублёў, на азот – 17 мільёнаў. Аднак цалкам закрыць патрэбнасць ва ўгнаеннях не атрымаецца. Чакаецца, па што па азоту выйдуць на 45 адсоткаў ад неабходнага, калію - 40, фосфару - 20. Дасягнуць вялікіх лічбаў не дазваляе фінансавы стан сельгаспрадпрыемстваў.

sb.by

пераклад з расейскай рэдактара

ПАРТАЛ ТВАЙГО ГОРАДА: HTTP://SHUMILINA.BY

НАША ЖЫЦЦЁ

ЯК ЖЫВУЦЬ КАЛГАСНІКІ НА ШУМІЛІНШЧЫНЕ

Даярка-ўдарніца атрымала 500 рублёў – а гэта ўжо мяжа».

Даярка Ларыса, якая працуе ў калгасе “Ляжні” – рыхтуецца да вячэрняй дойке. Жанчына таксама не можа ўспомніць, калі атрымлівала зарплату “жывымі” грашыма:

– Ведаеце, я ўжо стала блытацца. З гэтым разлікам прадуктамі ў сталовай наогул усё незразумела стала: за які месяц мы што атрымлівалі, колькі – грашыма, а колькі – прадуктамі. А наогул наша зарплата – на выжыванне. Самае вялікае ў мяне выходзіць – 180 рублёў "брудныммі". Ну і даплочваюць да мінімалкі. Тут нам абяцалі, што калі ўзяць 25 цёлак на раздой, то можна зарабіць 700 рублёў. Але ў рэшце рэшт наша даярка-ўдарніца, якая на гэта пагадзілася, атрымала 500 – гэта мяжа!

Муж Ларысы працуе пастухом: «У яго выходзіць калі 200, калі 300 рублёў. Летам – рублёў 400. Дарэчы, паўтара года без водпуску чалавек жыве. Вось бегаю, выбіваю яму адпачынак ». У сям'і гадуецца двое дзяцей-школьнікаў.

Зараз у ААТ «Ляжні» – 81 працаўнік. «Жывёлаводы зарабляюць па-рознаму: і па 400, і па 250 рублёў. Але ў апошнім выпадку да мінімалкі – а гэта сёння 330 рублёў – ім даплочваюць », – тлумачыць намеснік дырэктара.

– Зарплата ў працоўных у калгасе нармальная, лепш нават, чым бухгалтары атрымліваюць, – каментуе галоўбух.

Намеснік дырэктара па вытворчасці ААТ «Ляжні» Валянціна Яцко сцвярджае, што іх сельгаспрадпрыемства – не стратнае: прадукцыя ў нас ёсць, мы здаем яе віцебскаму ААТ «Малако», але гэта прадпрыемства не можа з намі разлічыцца за наша сыравіну і завінавацілася. Вось мы і выдаем людзям прадукты ў кошт зарплаты. З-за гэтага інспекцыя па працы кожны месяц накладае штрафы і на гаспадарку, і на дырэктара. Мы думалі знайсці іншых пакупнікоў на сваё малако, і магілёўская «Бабуліна крынка» згаджалася яго браць. Але не дазволілі: сыравіну трэба прадаваць заводам у сваім рэгіёне. Замкнёнае кола нейкае.

TUT.BY

Пераклад з расейскай рэдактара

СОЦЫУМ

ЗАБЫТАЯ СТАРАСЦЬ

91-гадовая нямоглая жанчына з вёскі Ферма на Обальшчыне два месяцы чакае лекараў

Гісторыя Марыі Якаўлеўны Зайцавай, якая не ўстае з ложка, нічога не бачыць і амаль не чуе, стала вядомай дзякуючы яе пляменніцы. Святлана Чарных, жыхарка вёскі Ферма Обальскага сельсавета, узяла сваячку да сябе ў хату, даглядае яе і спрабуе дамагчыся, каб той далі першую групу інваліднасці.

Усе падставы для гэтага ёсць: жанчына не можа абыходзіцца без старонняй дапамогі. Аднак медыкі паабяцалі агледзець хворую і прадставіць дакументы на камісію толькі пасля скандалу ў інтэрнэце – калі Святлана Чарных зняла відэа сваячкі ды выклала яго на ўсеагульны агляд.

Гэты ўчынак выклікаў неадназначную рэакцыю. Нехта вінавацiў пляменніцу ў нетактоўнасці: маўляў, не варта было здымаць жанчыну, якая знаходзіцца ў бездапаможным стане. Нехта прапаноўваў матэрыяльную дапамогу. Але Святлана Чарных прасіла не пра гэта – яе турбуе абыякавае стаўленне медыкаў да пажылых вяскоўцаў.

– Яна ўсё жыццё адпрацавала на Обальскім цагляным заводзе, ветэран працы – вось у яе медаль. А вось гэта – калі я перабірала ейныя рэчы, то знайшла дыск з песнямі. Гэта фальклор. Да яе прыязджалі студэнты з Менску, запісвалі яе спевы… Нам нічога не трэба! Бабуля не галадуе! Нам важна, каб на яе адмыслоўцы звярнулі ўвагу. І паставіліся належным чынам. Бо мы ўсе старэем, і я, і вы, і яны! І ніхто не ведае, як будзе дажываць свой век.

Апошняе абяцанне медыкаў – даць хворай 1 групу інваліднасці падчас пасяджэння камісіі 6 траўня. Святлана Чарных верыць у гэта не да канца, бо два месяцы 91-гадовая сваячка чакае звычайнага агляду. Хаця афіцыйныя СМІ ўпарта цвердзяць, што Беларусь – сацыяльна арыентаваная дзяржава, якая несупынна клапоціцца пра пенсіянераў.

racyja.com

АЛКАГАЛІЗМ

ВЫНІКІ П'ЯНАГА ЗАСТОЛЛЯ

Як бяздумнае і дзікае стаўленне да свайго жыцця, да жыцця і здароўя блізкіх людзей даводзіць да злачынства. Проста адзін факт з крымінальнай справы: пяць дзён „лячыць“ нажавую рану спіртным...»

У канцы сакавіка следчым ўзбудзілі чарговую крымінальную справу па факце нанясення цяжкіх цялесных пашкоджанняў, у якой і пацярпелы, і падазроная былі п'янымі (медагляд паказаў наяўнасць больш за двух праміле алкаголю ў крыві).

А непасрэдная прычына большай паловы злачынстваў – гэта празмернае злоўжыванне таннымі спіртнымі напоямі. Людзі літаральна абпіліся гарэлкай, далей іх пацягнула на прыгоды, а затым здзейснілі і злачынства. У выніку была узбуджана крымінальная справа.

Прынамсі, сямейнае насілле адбылося менавіта па гэтай банальнай прычыне.

Цяпер ужо не мае значэння, калі яны разам пілі, прыраўнаваў нехта або проста пасварыліся, схапіўшыся за сталовы нож. Такія крымінальныя справы на сёняшні дзень сталі буднямі.

Алена і Міхась (імёны зменены па этычным меркаваннях) пазнаёміліся два гады таму. Ёй – 21 год, яна нідзе не працуе. Яму ўжо 31 год, але ўжо паспеў быць судзімы, працуе ў мясцовай гаспадарцы. Як мяркуюць аднасяльчане, іх звяла яшчэ і празмерная цяга да гарэлкі.

У адзін дзён сакавіка яны вырашылі адзначыць гадавіну смерці брата. Мужчына і яго родзічы: маці з сужыцелем і братава жонка схадзілі на могілкі. І "памін", да якога далучылася і Алена, працягваўся ў доме маці.

У той дзень было вельмі шмат спіртнога. Пілі ўсё, што пад руку пападзецца: віно, гарэлку, брагу, самагон. У адзін момант Алена прыраўнавала Міхася да жонкі брата. І калі абое "закаханыя" падаліся ў іншы пакой, дзяўчына нечакана схапіла відэлец і нанесла ім удар у спіну Міхасю. Аднак той на гэта не звярнуў увагі. Між іншым, Алена на гэтым спыніцца і не думала: схапіла ўзяла нож і банальна пырнула сужыцеля ў спіну... А калі той заваліўся, дзяўчына нанесла яшчэ ўдар...

Рану перавязалі рану сваякі Міхася. Затым Алену выгналі з хаты, і цёплая кампанія працягвала п'янку. І на наступны дзень Міхась і Алена зноў сустрэліся і працягвалі піць. Пілі трэці і чацвёрты дзень, і толькі на пятыя (!) суткі, калі Міхасю зусім стала дрэнна, суседзі выклікалі хуткую дапамогу.

Жыццё мужчыны вісела на тоненькім валаску, але дактары выратавалі параненага. Алена ў той жа дзень была арыштавана і змешчана ў следчы ізалятар. Следства адразу пачало работу, бо неабходна ўзнавіць усе дробязі злачынства. Справа нялёгкая, бо і падазроная, і пацярпелы, і ўсе сведкі пілі пяць дзён без перапынку і мала што памятаюць.

Ян Вайтовіч

ЗДАРЭННІ, КРЫМІНАЛ

ПАНАЖОЎШЧЫНА КАЛЯ МАГАЗІНА

З прыёмнага аддзялення раённай бальніцы паведамілі ў РАУС, што на «хуткай дапамозе» з Обалі дастаўлены мужчына з колата-рэзанай ранай.

Супрацоўнікі міліцыі ўстанавілі, што ля магазіна "Міні-Маркет", што ў Обалі, двое мясцовых жыхароў пасварыліся і пачалі высвятляць адносіны. Адзін пырнуў другога нажом. Пацярпелы знаходзіцца ў рэанімацыйным аддзяленні.

Грамадзянін, які нанёс нажавое раненне затрыманы. Узбуджана крымінальная справа, яму пагражае абмежаванне волі ад 3 гадоў

Сяржук Крупскі

СТАВІЛІ ПЕТЛІ НА КАЗУЛЬ

Сезон масавага палявання на пушніну зачыніўся, ўгоддзі апусцелі і гэтым скарысталіся аматары «ціхага» і асабліва жорсткага палявання — гэтак званыя браканьеры-пяцельшчыкі. Завесы са сталёвага троса яны ўсталёўваюць на натаптаных жывёламі сцежках. Як правіла, у іх трапляюць капытныя і гінуць ад задушвання.

Падобная гісторыя адбылася і ў Шумілінскім раёне: у жыхара вёскі Мікалаева ў доме было знойдзена 22 кг мяса казулі, якую ён здабыў з дапамогай пятлі. Цяпер браканьеру -пяцельшчыку пагражае крымінальная адказнасць.

Парэштткі здабытай казулі і зноў ўсталяваную пятлю выявілі інспектары Глыбоцкай МРІ ў хмызняку на ўскраіне Паставаў.

У доме мужчыны знайшлі мяса дзічыны і яшчэ 5 металічных петляў.

Паколькі казулю здабылі ў забароненай зоне, нанесеную шкоду будуць вылічваць ў трайным памеры — 360 базавых велічынь або больш за 9 тысяч рублёў. Пяцельшчыку пагражае крымінальная адказнасць.

Сяржук Крупскі

ПАДПАЛ

ЗГАРЭЛІ ДВА ДАМЫ І ХЛЕЎ

30 сакавіка ў вёсцы Куціна Дабейскага сельсавета ад пажару сухой травы загарэліся два дамы і хлеў.

Вясковыя жыхары выклікалі пажарнікаў каля двух гадзін дня. Калі супрацоўнікі аддзела МЧС прыбылі на месца здарэння, адкрыты агонь поўнасцю ахапіў будынкі.

І хаця пажар будынкаў і травы быў лакалізаваны і патушаны - ад дамоў і хлява амаль нічога не засталося, акрамя печак .

Толькі ў аднаго ацалелі цалкам абгуленыя сцены, астатнія будынкі знішчаны агнём, на месцы папялішча ўзвышаюцца кірпічныя трубы.

Палі, лугі і хмызняк выгарэлі на дзесяткі гектараў, знішчаныя агнём прыродныя краявіды. І нават праз два дні пасля пажару дымок яшчэ ішоў, а галавешкі цепліліся, добра што да астатніх дамоў агонь не дайшоў. З жыхароў вёскі ніхто не пацярпеў, таму што з 16 дамоў у Куціне заселены толькі тры, астатнія – нежылыя або пакінутыя хаты.

Гаспадары пакінутых дамоў адсутнічаюць, а найбольш прывабныя для жылля людзі выкарыстоўваюць іх пад лецішчы – у асноўным гараджане.

Праўда і тут жыццё на месцы не стаіць, і гараджане будуюць новыя лецішчы каля невялічкага возера ў Куціне.

Пафакцепажаруправодзіцца праверка, паведамляе МНС.

Разгляданая версія прычыны ўзнікнення пажару - неасцярожнае абыходжанне з агнём неусталяванй асобы пры выпальванні сухой расліннасці. Таксама не выключаецца і падпал.

М. Амбросаў

ЗГАРЭЛІ ХЛЯВЫ

23 красавіка паступіла паведамленне пра пажар у вёсцы Ужляціна Светласельскага сельсавета. У выніку пажару адзін хлеў згарэў, у другім знішчаны дах, пашкоджаны столевае перакрыцце і сцены. Прычына пажару ўстанаўліваецца.

Угэтыждзень паміж Шумілінам і Лескавічамі адбылося ўзгаранне лесапасадкі. У выніку пажарам пашкоджаны лясныя насаджэнні на агульнай плошчы 0,02 га.

Апроч таго, 23 красавіка адбылося ўзгаранне сухой расліннасці па вуліцы Паўночнай у райцэнтры.

Сяржук Крупскі па матэрыялах uvd.vitebsk.gov.by

З ЗАЛЫ СУДА

АСУДЗІЛІ ЎХІЛІСТА

У Шуміліне асудзілі хлопца, які на працягу 8 гадоў ухіляўся ад прызыву на вайсковую службу

Нядаўна ў судзе Шумілінскага раёна адбыўся суд над жыхаром аграгарадка Слабада, які на працягу васьмі год ухіляўся ад мерапрыемстваў прызыву. 26-гадовы юнак апынуўся на лаве падсудных па ч. 1 арт. 435 Крымінальнага кодэкса Рэспублікі Беларусь «Ухіленне ад мерапрыемстваў прызыву на ваенную службу».

А вось 24-гадовы жыхар райцэнтра – асоба добра вядомая і ў ваенкамаце, і ў судзе. Справа ў тым, што яго тры гады назад прыцягвалі да крымінальнай адказнасці за ўхіленне ад мерапрыемстваў прызыву. Спачатку юнак атрымаў штраф. Справа ў тым, што нявыплата штрафу па крымінальнаму артыкулу мае вельмі сур'ёзныя наступствы. Гэта і забарона выезду за межы краіны, і немагчымасць купліпродажу транспартных сродкаў і іншае". Напэўна, малады чалавек адчуў гэтыя складанасці, таму і быў вымушаны заплаціць штраф. Пасля гэтага яму ўручылі павестку на мерапрыемствы прызыву, на якія ён зноў не з'явіўся. У выніку – узбуджэнне крымінальнай справы. Судовае рашэнне – штраф у памеры 140 базавых велічынь.

Ухілісты, як правіла, разважаюць прыкладана так: навошта ісці ў армію і губляць год-паўтара? Але яны забываюць, што згодна з Канстытуцыяй, абарона Рэспублікі Беларусь – абавязак і свяшчэнны доўг грамадзяніна. Прызыўнік можа быць вызвалены ад мерапрыемстваў прызыву толькі пры наяўнасці важкіх прычын. Такімі могуць стаць, напрыклад, хвароба прызыўніка, якая пазбаўляе яго магчымасці з'явіцца на пункт збору, смерць ці цяжкая хвароба яго блізкіх. Прычым, прычыны няяўкі ў ваенкамат павінны быць пацверджаны дакументамі.

На сённяшні дзень у нашым раёне 7 прызыўнікоў ухіляюцца ад мерапрыемстваў прызыву. І выпадкі прыцягнення да крымінальнай адказнасці за ўхіленне ад вайсковай службы не адзінкавыя. Кожны прызыў знаходзяцца тыя, хто не жадае аддаць краіне свой воінскі абавязак. Такія беззаказныя паводзіны і поўнае грэбаванне законамі небяспечна для прызыўнікоў. Так, згодна з артыкулам 435 Крымінальнага Кодэкса Рэспублікі Беларусь ухіленне ад мерапрыемстваў прызыву на вайсковую службу караецца штрафам, або арыштам на тэрмін да шасці месяцаў, ці абмежаваннем волі на тэрмін да двух гадоў, або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін.

Ухіленне ад мерапрыемстваў прызыву на вайсковую службу, здзейсненае шляхам наўмыснага прычынення сабе цялеснага пашкоджання, альбо сімуляцыі захворвання, альбо падробкі дакументаў або іншага падману, караецца абмежаваннем волі на тэрмін да пяці гадоў або пазбаўленнем волі на той жа тэрмін. Пасля выплаты штрафаў і пагашэння судзімасці такія прызыўнікі зноў падлягаюць мерапрыемствам прызыву на вайсковую службу.

Ян Вайтовіч

ВЫЛЕЦЕЎ У КЮВЕТ

Паблізу вёскі Забор'е легкавы аўмабіль «Renault Megane Scenic» вылецеў у кювет і перакуліўся

Аварыя адбылася 25 красавіка каля 18 гадзін вечара на грунтовай аўтадарозе «Обаль-Лявонава-Мішкавічы-Лежні » паблізу вёскі Забор'е Шумілінскага раёна.

29-гадовы жыхар Шуміліна, кіруючы аўтамабілем «Renault Megane Scenic», не справіўся з кіраваннем і з'ехаў у левы па ходзе руху кювет, дзе аўтамабіль перакуліўся. Пры гэтым легкавушка ўляцела у кустоўе, траіх чалавек выкінула з салона, а чацвёртага даставалі выратавальнікі.

У выніку аварыі кіроўца, таксама 32- і 47-гадовы пасажыры атрымалі траўмы, іх шпіталізавалі Шумі-лінскага цэнтральную раённую бальніцу. Паводле папярэдняй інфармацыі ДАІ кіроўца і пасажыры не былі прышпіленыя рамянямі бяспекі, у выніку ў момант дарожна-транспартнага зда-рэння тры чалавекі вылецелі з салона легкавушкі.

Яшчэ адзін пасажыр апынуўся заблакаваны ў машыне, яго выратавалі супрацоўнікі МНС.

Па факце ДТЗ праводзіцца праверка. Былі ўзятыя біяналізы.

Сяржук Крупскі па матэрыялах uvd.vitebsk.gov.by

АБ'ЯВА

• Каб атрымліваць кожны нумар газеты «Світанак» паведаміце рэдакцыі аб гэтым–зрабіцебесплатную падпіску. Калі не жадаеце атрымліваць газету, то патэлефануйце.

• Калі прачыталі "Світанак", то калі ласка, перадайце знаёмым.

• Наша газета стала размяшчаецца на партале http://kamunikat.org, дзе зацікаўленыя грамадзяне могуць яе спампаваць са старонкі: http://kamunikat.org/svitanak.html для далейшага выкарыстання яшчэ да з'яўлення газеты на паперы.

АЗБУКА ПАЛІТАЛОГІІ

ЧАМУ ТАК І НЕ АДБЫЛАСЯ ІНТЭГРАЦЫЯ ІНТЭГРАЦЫЙ

Марыць не шкодна, у тым ліку і разважаць пра магчымасць працаваць паводле аднолькавых правілаў на рынку ад Атлантыкі да Ціхага акіяну.

Як добра, што памыйка (інтэрнэт) не пакутуе на амнезію. Набіраю ў пошукавіку «інтэграцыя інтэграцый» — і адразу ж знаходжу артыкул адзінага палітыка (АП) «Аб лёсах нашай інтэграцыі», апублікаваны ў газеце «Известия» 17 кастрычніка 2011 года.

Добрыя былі часы! У той год кожнаму ахвочаму зазірнуць за гарызонт зусім не было патрэбы караскацца на вяршыню гіганцкай секвоі. Можна было абысціся хвояй ці хаця б бярозкай. Не патрэбны быў і маркі бінокль — хапіла б і тэатральнага, каб, разгойдваючыся на галінцы, па складах і з выразам прачытаць, напрыклад, наступны фрагмент артыкула АП: *«Грандыёзны, але цалкам рэалістычны праект стварэння Еўразійскага саюза тоіць вялізныя выгады для ўсяго кантынента. Магчымасць працы паводле аднолькавых правілаў на рынку ад Атлантыкі да Ціхага акіяна ўмацуе экспартны патэнцыял нашых прадпрыемстваў і прывабнасць нашых эканомік для замежнага бізнесу».*

Спалучэнне грандыёзнасці з рэалістычнасцю на стадыі распрацоўкі праекта — гэта наша ўсё. Яго ніхто ў нас не забярэ. Мяркую, па той жа прычыне, па якой не злавілі «Няўлоўнага Джо» (якога — калі хто забыўся — ніхто і не спрабаваў злавіць).

Тым не менш падстава для хваляванняў ёсць, таму прапаную паглядзець афіцыйную статыстыку. Але каб не марнаваць час на гартанне даведнікаў, я звярнуся па дапамогу да расійскага эканаміста Ігара Нікалаева, які істотную частку руціннай працы ўжо зрабіў: «Калі ў 2000 годзе доля Расіі ў беларускім экспарце складала 84,3%, то ў 2018 годзе — толькі 38,5%, у Казахстане вага Расіі за мінулыя гады знізілася з 19,5% да 8,5%, ва Украіне — з 34,5% да 7,7% (ну, Украіна наогул асаблівы выпадак). З імпартам з Расіі за гэтыя гады адбывалася тое ж самае. У Беларусі яго доля знізілася з 92,3% да 59,2%, у Казахстане — з 48,7% да 38,1%. Ва Украіне — з 26,2% да 14,2%».

А ці быў хлопчык?

Дынаміка імпарту-экспарту — гэта для спецыялістаў. Простага чалавека такія лічбы не цікавяць. Але меў рацыю, тройчы меў рацыю АП, які знайшоў патрэбныя словы ў адказ на русафобскія стогны «пятай калоны»: *«Людзям трэба на справе паказаць, што канкрэтна ім дасць гэты новы саюз. Даказаць, што інтэграцыйныя памкненні — не палітычныя ігрышчы, а рэальныя перадумовы далейшага паляпшэння дабрабыту чалавека».*

АП, калі працаваў над тэкстам артыкула для газеты «Известия» ў 2011 годзе, натуральна, быў вымушаны пісаць у будучым часе. Але мне сёння ніхто не перашкаджае казаць не пра перспектывы, а пра дасягненні.

У лютым сярэдні беларускі працаўнік зарабіў 977,6 рубля, або 466 у доларавым эквіваленце. Да запаветных 500 долараў («святой лічбы»), упершыню паабяцаных яшчэ ў снежні 2009 года, дацягнуць так і не атрымалася. Дзесяць гадоў — два прэзідэнцкія тэрміны — праляцелі як адзін дзень! Але праляцелі яны нездарма, бо іх палёт суправаджаўся бесперапыннай дэманстрацыяй пераваг інтэграцыі інтэграцый. Ёсць што прыгадаць. Ёсць што расказаць дзецям і ўнукам.

За дзесяць гадоў «тлустыя нулявыя» ў Беларусі плаўна змяніліся «худымі дзясятымі» — і тое, што ўстойліва расло, гэтак жа ўстойліва пачало зніжацца. У Расіі — тая ж карціна. Праблемы ў яе эканомікі выразна выявіліся ў канцы 2012 года, г.зн. яшчэ да «крымнаша» з яго санкцыямі і контрсанкцыямі.

Чаму ж *«вестка аб фармаванні новага магутнага адзінага рынку з надзвычай сур'ёзным вытворчым, рэсурсным, інтэлектуальным патэнцыялам»*, якая, на думку АП, не выклікала ў знешніх цэнтраў энтузіязму, так і не ўвасобілася ў жыццё?

Тут самы час, як герой рамана пралетарскага пісьменніка Максіма Горкага «Жыццё Кліма Самгіна», выгукнуць: «А ці быў хлопчык?». У нашай сітуацыі гэта азначае сумнеў у наяўнасці згаданых вышэй рэсурсаў і патэнцыялу.

Пра эканамічны патэнцыял любой краіны ў наш час прасцей за ўсё меркаваць па структуры яе экспарту. Вось якім ён быў у 2018 годзе ў Расіі — найбуйнейшай дзяржавы Еўразійскага эканамічнага саюза:

мінеральныя прадукты — 64,79%;

металы і вырабы з іх — 9,88%;

прадукцыя хімічнай прамысловасці — 6,09%;

харчовыя тавары і сельскагаспадарчая сыравіна — 5,53%;

машыны, абсталяванне і транспартныя сродкі — 5,13%;

драўніна і цэлюлозна-папяровыя вырабы — 3,10%;

каштоўныя металы і камяні — 2,24%.

Пытанні ёсць? Пытанняў няма. 5% машын, абсталявання і транспартных сродкаў — такія лічбы ў каментарах не маюць патрэбы…

Дзе блат, там і карупцыя

Ад эканамічнай статыстыкі пяройдзем да азбукавых паліталагічных ісцін. Аўтары бестселера «Гвалт і сацыяльныя парадкі» нобелеўскі лаўрэат эканаміст Дуглас Норт і яго калегі Бары Вайнгаст і Джон Уолес выдзелілі два прынцыпова адрозных тыпы сацыяльнага парадку: натуральныя дзяржавы (НД) або парадак абмежаванага доступу і парадак адкрытага доступу (ПАД).

Калі адкінуць імітацыйную мішуру, дык варта прызнаць колькасную перавагу натуральных дзяржаў у сучасным свеце. У такіх дзяржавах, *«абмяжоўваючы доступ да прывілеяў толькі чальцамі пануючай кааліцыі, эліты ствараюць надзейныя стымулы супрацоўнічаць, а не змагацца адзін з адным»*. Як гэта ажыццяўляецца на практыцы, кожны беларус мае магчымасць адчуць на ўласным досведзе, калі падасць дакументы на рэгістрацыю палітычнай партыі ці грамадска-палітычнай газеты.

Пры ПАД доступ да асноўных палітычных і эканамічных рэсурсаў з'яўляецца роўным і адкрытым. Атрыбутамі такога ладу робяцца незалежныя ад дзяржавы структуры прыватнага бізнесу і арганізацый грамадзянскай супольнасці, вяршэнства закона, надзейная сістэма прававых гарантый і свабодаў. Да пачатку XXI стагоддзя не больш за 25–30 дзяржаў здолелі падтрымаць развіццё такога парадку.

У НД пераважаюць асабістыя адносіны. Адна з найбольш папулярных формаў такіх адносін — блат. А дзе блат, там і карупцыя. Спробы барацьбы з карупцыяй у натуральнай дзяржаве чымсьці нагадваюць спробы пілаваць галіну, на якой трымаюцца ўсе НД. Такія дзяржавы не вызначаюцца стабільнасцю і не здольныя да ўстойлівага эканамічнага росту.

Таму за апошнія 15 гадоў не было ніводнага паслання АП, у якім бы не ўздымалася пытанне пра захаванне стабільнасці. Не стане выключэннем і новае чарговае пасланне, прызначанае на 19 красавіка.

(скарочана)

Сяргей Нікалюк
"Новы Час"

ВАКОЛ КУРАПАТ

ЛУКАШЕНКО ОЦЕНИЛ КУРОПАТЫ С «ЛИНИИ СТАЛИНА»

Защитники Куропат и власти не найдут общего языка, пока не изменится политический режим и злодеяниям эпохи сталинизма в Беларуси не будет дана принципиальная оценка...

Ситуацию вокруг Куропат Александр Лукашенко прокомментировал 20 апреля после субботника на «Линии Сталина». Хотел президент или нет, но получилось символично: ведь в Куропатах лежат жертвы сталинской системы. Лукашенко дал понять, что способствовал созданию историко-культурного комплекса «Линия Сталина» вопреки критике и даже противодействию (в том числе и со стороны некоторых чиновников).

Официальный лидер подчеркнул: «Да я не имя Сталина возрождал, хотя и он этого заслуживает. Я возрождал этот объект, который говорит о той части истории, которая была у нас и которую, к сожалению, на то время неправильно понимали».

Показательно, что до Куропат руки у властей дошли намного позже, хотя это урочище еще в 1993 году было внесено в Государственный список историко-культурных ценностей Республики Беларусь как место захоронения жертв политических репрессий 1930–1940-х годов.

Причем нынешнее «благоустройство» по отмашке высокого начальства — со сносом крестов, поставленных по периметру народного мемориала активистами — вызвало ропот не только среди тех, кого официальный лидер причисляет к «пятой колонне», но и среди обывателей, церковников, даже некоторых представителей номенклатуры…

Это ценностный раскол

Да, те, кто приходил в Куропаты все эти годы, пока верхам было наплевать на мемориальное место, в основном настроены критически по отношению к режиму. И в частности потому, что режим отдает предпочтение Сталину, а не полноценной памяти о жертвах его системы. Это мировоззренческий, ценностный раскол, и он никуда не денется.

Но властям ценности по барабану, зато действует на нервы любая несанкционированная инициатива. Властям важно взять под контроль площадку: поставить забор, ворота, вероятно — милицию. В итоге народный мемориал превратится в казенный.

А вот полноценную дань памяти жертвам высокое начальство так и не хочет отдать. Хотя четыре расследования прокуратуры подтвердили, что это место, где расстреливали сотрудники НКВД (например, почти все гильзы — от советских револьверов системы «Наган»), официальный лидер 20 апреля снова пытался затуманить вопрос: «Мы сегодня даже не знаем: это только сталинские репрессии или там хоронили и подзахоранивали еще кого-то, или там фашисты расстреливали людей... И я не сторонник, чтобы опять копошиться и рыться — от раскопок до архивов».

Этот уход от честной оценки куропатской трагедии не случаен. Как и стремление так или иначе поднять на щит Сталина.

Да, сегодняшний белорусский режим по сравнению со сталинским выглядит почти вегетарианским, но по духу он все равно репрессивный. Та же апологетика сильной руки. То же возведенное в абсолют право государства подавлять критиков режима — под маркой безопасности, борьбы с подкопами, раскачиванием лодки и т.п.

Сегодня оппонентам не стреляют в затылок из наганов (эпоха не та, откровенное людоедство уже не комильфо), но им отравляют жизнь, их загоняют в гетто. С политической альтернативой так или иначе расправляются. И это, если хотите, этакий почти гламурный сталинизм-лайт цифровой эпохи.

Так что защитники Куропат и власти по большому счету не найдут общего языка, пока не изменится политический режим и злодеяниям эпохи Сталина в Беларуси не будет дана принципиальная оценка на официальном уровне.

Ловушки советского мышления

Нынешний же руководитель Беларуси — до мозга костей советский человек. И в своих трактовках истории он многого недоговаривает, как недоговаривали советские учебники (да и нынешние белорусские от них по ряду принципиальных вопросов недалеко ушли).

Например, Лукашенко 20 апреля заявил, что события военных лет, которые развивались в районе «Линии Сталина», учат всегда быть готовыми к отражению агрессии: «Это урок, это та неизвестная история нашей страны, которую мы должны знать. И этот урок подталкивает нас к тому, чтобы порох держать сухим и чтобы мы всегда были готовы с любой стороны отразить агрессию против нас».

Красиво, патетично, но просятся как минимум два дополнения.

Во-первых, тяжелейшие

(працяг на стар. 4)

ВАКОЛ КУРАПАТ

(пачатак на стар. №3)

поражения начала Великой Отечественной — это урок, показывающий, к чему привела самонадеянность и параноидальная подозрительность советского вождя, заигрывавшего с Гитлером и обескровившего репрессиями Красную Армию. Плохо, когда вождь решает всё и когда у него развязаны руки.

Во-вторых, давайте положа руку на сердце оценим, с какой стороны ныне наиболее реальна угроза белорусской независимости. Вспомним Крым. Какая страна впервые после Второй мировой совершила в Старом Свете захват чужой территории?

А сегодня Москва прижала уже Минск требованием «продвинутой интеграции», за которой маячит тихая инкорпорация. Причем прижала так, что ни дохнуть ни охнуть. И хоть морщится белорусское начальство, а не скажешь вслух всего, что думаешь насчет назойливых объятий «старшего брата»…

Архитектор системы в капкане

Однако дело не столько в натуре и бэкграунде крутого Бабича, успевшего за считаные месяцы изрядно насолить белорусскому начальству, сколько в том, что подобрали этого человека под новую политику Кремля в белорусском вопросе. Дали карт-бланш.

А суть политики — прессинговать белорусского партнера, требовать больших уступок при меньших затратах на него. И если фрукт созреет, то взять Беларусь голыми руками.

Сегодня мы видим, как режим, движимый инстинктом самосохранения, сворачивает даже квелую белорусизацию. Да, она укрепляла бы иммунитет против имперской идеологии, но ведь это тоже поле деятельности активных национально сознательных граждан, то есть «пятой колонны».

И потому, напротив, разворачивается новое наступление на независимое общество, включая защитников Куропат в широком смысле. Всех тех, кому снос крестов перевернул душу. Тех, кто в духовном выборе между жертвами сталинизма и Сталиным — на стороне жертв, а не палача.

(скарочана)

Александр Класковский
«Белапан»

ГАДАВОЕ ПАСЛАННЕ

ЛУКАШЭНКА ВЯРТАЕЦЦА ДА СВАЙГО ВОБРАЗУ 1990-Х ГАДОЎ

Лукашэнка зьбіраецца ісьці на выбары з палітычнай праграмай 1990-х гадоў, ва ўсякім разе на ўзроўні рыторыкі.

Пасланьне як піяр

Відавочны передвыбарчы характар сёньняшняга пасланьня выяўляўся ва ўсім. Тамвыразназаўважнывельмімоцны піяраўскі складнік. Лукашэнка гаварыў даволі эмацыйна, выкарыстоўваючы ўсе прыёмы прамоўнага мастацтва. Раз-пораз праступала тая харызма, якая так эфэктыўна працавала ў 1990-я гады. Прамова была наскрозь палемічная, ён увесь час спрачаўся зь нейкімі ананімнымі апанэнтамі. Больш чым звычайна жартаваў.

Было добра бачна, як Лукашэнка наўпрост апэляваў да тых сацыяльных груп, якія ён лічыць сваім надзейным электаратам. То бок да людзей зь нізкімі даходамі: выхавацелек дзіцячых садкоў, пэнсіянэраў, інвалідаў, шматдзетных сем'яў, жыхароў рэгіёнаў, сельскага насельніцтва.

Піяраўскі складнік найбольш выяўляўся ў выглядзе папулізму, прычым, на што варта зьвярнуць увагу, вельмі таннага. Месцамі гэта было наўпрост вяртаньне да старой, немудрагелістай папулісцкай рыторыкі 1990-х гадоў.

Вяртаньне ў 1990-я гады

Існуе вялікі запыт на справядлівасьць у нашым грамадзтве, кажа Лукашэнка. І тут жа кідаецца змагацца з цэнамі. Гэтаму пытаньню быў прысьвечаны вялікі сюжэт, хоць цяпер інфляцыя як раз невялікая. Лукашэнка абрынуўся з крытыкай на Міністэрства антыманапольнага рэгуляваньня і гандлю за тое, што яно не трымае цэны. Маўляў, «загуляліся ў рынак і дэмакратыю ў эканоміцы», плявацьь, што там скажуць на Захадзе. Але папрок на адрас міністэрства не мае рацыі, бо найболш як раз растуць рэгуляваныя цэны.

Лукашэнка некалькі разоў нэгатыўна казаў пра рынак, грэбліва выказаўся пра малы і сярэдні бізнэс («торбешнікі і мешочнікі»), пра фэрмэраў, якія пра сялян не думаюць. ІТ — гэта добра, але прыярытэтам дзяржаўнай палітыкі зьяўляецца рэальны сэктар, «буйныя прадпрыемствы і вытворчасьці».

Адказваючы на пытаньне Канапацкай пра рынкавыя рэформы, ён адзначыў, што ягоны электарат ня ўпісваецца ў рынак, таму будзем захоўваць статус-кво.

Інакш кажучы, Лукашэнка зьбіраецца ісьці на выбары з палітычнай праграмай 1990-х гадоў, ва ўсякім разе на ўзроўні рыторыкі. У гэты канцэпт добра кладзецца і нядаўняя гучная гісторыя з бруднымі каровамі, і новы ўсплёск барацьбы з карупцыяй, і аплявуха беларускай мове, і крыжалом на Курапатах. Гэта пэўны адкат ад выбарчых кампаній і 2010, і 2015 гадоў, падчас якіх рэфарматарская рыторыка, апэляцыя на новых сацыяльных групаў грамадзтва была заўважнай.

Лукашэнка не заўважыў зьменаў у грамадзтве?

Адмаўляючыся ад рынкавых рэформаў, Лукашэнка імкнецца законсэрваваць старую сацыяльную структуру грамадзтва, каб штучна захаваць свой электарат. Ён лічыць, што работнікі дзяржаўнага сэктару — гэта яго прыхільнікі. А да тых сацыяльных слаёў, якіх ён не бачыць сваім электаратам, стаўленьне зьлёгку зьняважлівае. Айцішнікі — разумныя людзі, але ўсё ж пры любым развіцьці тэхналёгій малако будзе даваць карова. Да моладзі, якая хоча з'ехаць у пошуках лепшай долі: хочаце пасуду мыць на Захадзе? І ўсе беларускамоўныя перапотпчуцца.

Аднак, ці не памыляецца Лукашэнка ў сваім зьвяртаньні да праграмы ці нават толькі рыторыкі 1990-х гадоў? Усё ж грамадзтва зьмянілася. Сацыялягічныя апытаньні паказваюць, што большасьць беларусаў станоўча ставіцца да рынкавых адносін. Ёсьць вялікія сумненьні, што Лукашэнка паранейшаму адчувае нэрв грамадзтва, размаўляе зь ім на адной мове. Вось, напрыклад, параўнальна вялікую ўвагу ён надаў спорту. Наўрад ці ягонаму электарату так цікавыя дробязі і дэталі выступаў беларускіх спартоўцаў. Ці хто з насельніцтва лічыць галоўнай падзеяў году ў краіне Эўрапейскія гульні?

Выбары і Канстытуцыя

Нарэшце ў пасланьні праясьнілася загадка з выбарамі. Не спраўдзіліся шматлікія прагнозы наконт таго, што першымі будуць прэзыдэнцкія выбары, і яны пройдуць гэтым годам? Лукашэнка фактычна растлумачыў: не хачу «вярцець» з выбарамі. Перакладаю на зразумелую мову. Прызначыць прэзыдэнцкія выбары на 2019 год, то бок на год раней канстытуцыйнага тэрміну — гэта значыць паказаць, што ён чагосьці баіцца, што ён слабы, няўпэўнены. А гэта дрэнны сыгнал чынавенству, замежным суб'ектам.

Пра новую Канстытуцыю. Лукашэнка зазначыў, што менавіта новаму складу Палаты прадстаўнікоў давядзецца прымаць новы Асноўны Закон. Аднак справа ў тым, што паводле дзейнай Канстытуцыі, тыя артыкулы, якія тычацца сыстэмы дзяржаўнага кіраваньня, павінны прымацца на рэфэрэндуме.

Нарэшце аб тым, чаго хацела пачуць, але не пачула палітызаваная частка грамадзтва. Маю на ўвазе важнейшую сёньняшнюю палітычную праблему краіны — беларуска-расейскі канфлікт. Думаю, Лукашэнка не хоча падліваць алей у агонь, абвастраць адносіны з Расеяй далей нейкай мяжы. І пакуль імкнецца, каб гэтая праблема была вынесена на пэрыфэрыю грамадзкай увагі. Таму гіпотэза амбасадара Бабіча, што Лукашэнка будзе ладзіць выбарчую кампанію ў вобразе абаронцы незалежнасьці, пакуль не спраўджваецца.

Валер Карбалевіч
"Радыё Свабода"

СУСЕДЗІ

ЗЯЛЕНСКІ — ПРЭЗЫДЭНТ УКРАІНЫ

Уладзімір Зяленскі — новы прэзыдэнт Украіны. Паводле вынікаў экзыт-полаў, ён перамог трыюмфальна — 73% за Зяленскага, 25% — за Парашэнку. Ніколі за ўсю гісторыю незалежнай Украіны пераможца выбараў не набіраў столькі.

Толькі ў 1991-м Леанід Краўчук атрымаў 62% галасоў. Прычым, пераважна на Ўсходзе і ў цэнтры.

Зяленскі перамог ва ўсіх без выключэньня рэгіёнах краіны. Гэта выбар усёй нацыі, а ня толькі пэўнага рэгіёну ці ўзроставай групы. Яго перамога, прычым на цалкам свабодных выбарах, падобная на трыюмфы Аляксандра Лукашэнкі ў 1994 годзе і Міхэіла Саакашвілі ў 2004 годзе.

Як сказаў Зяленскі падчас дэбатаў Парашэнку, «Я — вынік вашых памылак». І сапраўды, такі аглушальны вынік выбараў — вынік расчараваньня ў традыцыйных палітычных элітах, рэакцыя няспраўджаных чаканьняў грамадзтва, якія спарадзіла «рэвалюцыя годнасьці».

Прэзыдэнт ва Ўкраіне — далёка не ўсяўладны. Але падаецца, што перамога з такім лікам паўплывае на настрої фракцыяў у Вярхоўнай Радзе. Зяленскі да выбараў не выключаў магчымасьці датэрміновага роспуску Рады.

Але гэта няпроста. Хутчэй за ўсё многія перабягуць на ягоны бок, але і апанэнты будуць пад уражаньнем аглушальнай перамогі.

Як у свой час дэмакратычны Кангрэс ЗША галасаваў за прапановы іншага прэзыдэнта-актора — Рональда Рэйгана. Бо лідэрам усіх фракцыяў — Парашэнку, Цімашэнцы, Ляшку — народ вынес сьвежы вэрдыкт. Зяленскі выйграў, а яны прайгралі. А гэта прымушае да пэўнай сьціпласьці і гатовасьці супрацоўнічаць.

Лідэрам такога тыпу небясьпеку нясуць зьвышновыя сілы. Прэзыдэнцтву Эмануэля Макрона нанеслі ўдар не разгромленыя ім апанэнты, а «жоўтыя камізэлькі». Прэзыдэнту Зяленскаму небясьпечныя толькі свае «жоўтыя камізэлькі», а ня тыя, хто яму прайграў.

Магчымасьцяў заняць больш гнуткую пазыцыю адносна Расеі, Крыму і Данбасу Зяленскі мае няшмат. Расея напярэдадні дня галасаваньня нанесла моцны ўдар па эканоміцы Ўкраіны, увёўшы эмбарга на пастаўкі нафты і нафтапрадуктаў. З улікам цалкам чаканых вынікаў другога туру гэта выглядае як дэманстрацыя, што для Крамля няважна, хто кіруе ў Кіеве, ён дамагаецца саступак, у ідэале — капітуляцыі.

Але варыянты кампрамісу існуюць. З заяваў падчас кампаніі Зяленскага вынікае, што яго задача-мінімум у пытаньні Данбасу — зрабіць, каб не стралялі. Расея ўтрымлівае і Крым, але па Херсонскай вобласьці не страляюць. Канфлікт там ёсьць, вайны няма. Ня выключана, што Зяленскі зможа дамовіцца, каб не стралялі і ў Данбасе. Калі праз год Зяленскі скажа — ніводзін украінец ня быў забіты на Данбасе за маё прэзыдэнцтва, гэта ніяк не вырашыць канфлікт, але гэта скончыць менавіта вайну.

Тэставым будзе лёс украінскіх маракоў, узятых у палон падчас інцыдэнту ў Керчанскай затоцы. Іх вызваленьне як дэманстратыўны жэст добрай волі было б знакам таго, што Масква гатовая дасягаць з новым украінскім лідэрам менавіта кампрамісаў, а не капітуляцыі.

Шлях Украіны ў Эўропу застанецца нязьменным. Але будуць скарэктаваныя яго тэмп і форма. Можна спадзявацца, што маларэальныя дэкларацыі аб хуткім уступленьні ў ЭЗ зьменяцца рэальнымі зьменамі, асабліва ў сфэры справядлівага правасудзьдзя на эўрапейскі ўзор і прынамсі зьмяншэньнем маштабаў чынавенскага крадзяжу.

Перамога Зяленскага — урок для многіх палітыкаў і інтэлектуалаў, напамін, што народ мае значэньне. А ня толькі яны і іх улюбёныя вераваньні.

Украінцы схільны расчароўвацца ў сваіх кумірах, гэтыя расчараваньні — здаецца, няўмольныя цыклі ўсёй найноўшай гісторыі краіны. Але лічбы маюць значэньне. Зрынуць праз пару гадоў праз Майдан прэзыдэнта, якога абралі 70% выбаршчыкаў — сцэнар малаімаверны.

Януковіч, дарэчы, у 2010 годзе ў другім туры набраў 49%, Цімашэнка тады атрымала 45%. Зяленскі цяпер мае вельмі важкі і устойлівы мандат, ад Майданаў у тым ліку.

Дроваў ён можа наламаць шмат. Але мяркую, што мела рацыю Сьвятлана Алексіевіч — ён, яго абраньне, паказвае старым постсавецкі элітам, у тым ліку і Лукашэнку, і Пуціну будучыню, у якой іх ужо ня будзе.

З чым украінскі народ можна толькі павіншаваць. Перамены заўсёды ўтрымліваюць рызыку. Але бязь іх не бывае руху наперад.

Юры Дракахруст
Радыё Свабода

Заснавальнік: Салодкі Сяргей Аляксандравіч
Рэдактар: Шчамлёў Аляксандр Міхайлавіч

Адрас рэдакцыі: 211262, Шумілінскі раён, п/а Амбросавічы.
Тэл. 3-73-74, маб. +375299870742.
Газета выдаецца з верасня 2000 г.

Падпісана да друку 28.04.2019 у 17.20
Наклад: 290 асобнікаў.
Выдаецца адзін-два разы на месяц на беларускай і расійскай мовах.

Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы дзеля палемікі, не падзяляючы пазіцыі аўтараў.
Друкуецца пры дапамозе аднадумцаў.
Распаўсюджваецца бясплатна дабраахвотнікамі.